

De Probatis|| Sanctorvm|| Historiis

Partim|| Ex Tomis Aloysii Lipoma-||ni, Doctissimi Episcopi, Partim Etiam||
Ex Egregiis Manuscriptis Codicibvs, Qvarvm permultæ antehàc nunquàm
in lucem prodière

Complectens Sanctos Mensivm Septembris Et Octobris

Surius, Laurentius

Coloniae Agrippinae, 1576-

VD16 S 10262

De S. Pelagia pœnitente.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77413](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77413)

Nota de
chlamyde
martyris,

Collocatum autem erat prope templum glorioſæ martyris Anastaſiæ, vt martyres martyribus quomodo fuſum, ſic & deorſum appropinquarent. Multa autem miracula & curationes etiam in ipſa via, dum ferretur illa chlamys ſanctificans, plurimi ſunt conſecuti, Gratia & virtute Chriſti veri Dei noſtri: Quæ decet omnis gloria nunc & ſemper, & in ſecula ſeculorum, Amen.

VITA SANCTÆ PELAGIÆ, QUÆ EX INSIGNI PECCATRICE FACTA EST PERFECTÆ POENITEN-

*tia exemplar. Author eſt Iacobus Diaconus Heliopoleos, habeturque
in vetuſtis MS. Codicibus: ſed ſtylum paſſim nonnihil elimaui*

F. Laur. Surius, plerisque redditus paraphraſticòs.

PROLOGVS AVTHORIS.

Ezech. 18.
1. Tim. 2.

Ezech. 18.

Matth. 25.
Rom. 2.

Magnas ſemper Deo ac Domino noſtro gratias agere debemus, qui nõ vult mortem peccatoris, neq; vt ille pereat: ſed omnes potius homines vult ſaluos fieri, & per poenitentiam redire ad vitam, quam peccando amiſerunt. Audite ergò rem admiratione digniſſimam, quæ accidit in diebus noſtris. Viſum eſt mihi peccatori Iacobo ſcribere eam vobis fratribus ſanctis, vt vel legendo, vel audiendo illam cognoſcatis, & animabus veſtris maximam ſpiritualis conſolationis materiã comparetis. Miſericors enim Deus, cum non ſit voluntas eius mors impij, poenitentia remedium offert lapſis in peccata, vt per dignos poenitentia fructus & ſatisfactionis opera, quæ malè admiſſa ſunt, expiantur & aboleantur. Poſtea verò futurum eſt iuſtum & æquiſſimum iudicium, in quo recipiet vnusquique ſecundum opera ſua, quemadmodum innumera ſcripturæ diuinæ loca teſtantur. Nunc ergò ſilentium mihi præbete, & quæ dicturus ſum, attentis animis accuratè contemplantini: habent enim materiã ſanè vberriſſimam compunctionis ſalutaris.

NARRATIO.

Octobris 8.
Cap. 1.

Nonus Epi-
ſcopus ſan-
ctiſſimus.

Pelagia ſcor-
tū inſigne.

Cap. 2.

ACRATISSIMVS Antiochenæ ciuitatis Epiſcopus acciuit ad ſe omnes vicinos Epiſcopos ob certam quandam cauſam. Venerunt igitur ad eam octo antiſtites, & in ijs vir Dei Nonnus ſanctiſſimus, admirandus ſanè & preſtantiſſimus monachus, meusq; Epiſcopus, è Tabenſi otarium monaſterio extractus ob vitam incõparabilem, & ſpectatiſſimam conuerſationem atq; morum integritatem. Cum ſic autè illi conueniſſent, Antiochenus Epiſcopus iuſſit nos manere in baſilica beatiffimi Iuliani martyris: ad cuius fores ſedentibus Epiſcopis, nos quoq; ad eos acceſſimus. Rogarunt autem illi Nonnum domini meum, vt ſermonem ad ipſos haberet. Nihil verò cunctatus ille, cœpit loqui ea, quæ facerent ad ædificationem & ſalutem omnium, qui eum audiebant. Cunctis verò admitantibus ſanctam eius doctrinam, ecce ſubito tranſijt iuxta nos prima Mænadum Antiochiæ, inſignis meretrix a ſello inſidens, cum incredibili pompa & apparatu, vſque ad eò compta & ornata, vt nihil in eius veſtibus cerneretur præter aurum, margaritas & gemmas: ipſi etiam pedes eius auro & margaritis tegerentur. Stripabat verò eam ingens turba puerorum & puellarum, cultis magnique precij induta veſtibus, & torques aureas ad collū ferens. Ex ijs alij antecedeabant, alij ſequebantur eam. Tanta autem erat eius formæ pulchritudo & elegancia, vt homines huic mundo dediti, ea conſpicienda exatiari non poſſent. Cumq; nos præteriret, totum impleuit ærem odorum mira fragrantia & ſuauiſſime.

Eam vt viderunt Epiſcopi impudenter & inuerecundè prætereuntem, nihil veſtato capite, & nudis ſcapulis omnium oculis petulanter expoſitis, taciti ingemiſcebant, & facies ſuas tanquam à re execrabilis & immani ſcelere auertebant. At Nonnus beatiſſimus, intentiſſimè in eam ſuos deſigens obrutus, diu eam contemplantatur, nã vt etiam

etiam in abeuntem non cessaret acriter intueri. Deinde vultu ad Episcopos conuer-
 so, An non, inquit, affecit vos huius foeminae tantus decor, tantaq; venustas? Illis nihil
 respondentibus, deposuit faciem in genua sua & sudarium, quod manibus tenebat,
 & flens largiter, totum sinum suum compleuit lachrymis, & ab imo pectore longa
 ducens suspiria, rursus ait ad Episcopos: Nihil ne delectati estis tanta eius pulchritu-
 dine? Illis tacentibus, Ego verò, inquit, mirificè delectatus sum. Ecce enim omnipo-
 tens Deus hanc foeminam statuet coram admirabili & tremenda sede sua, ex ea tam
 nos, quàm munus & ministerium nostrum iudicaturus: Quot enim, putatis, horas ex-
 pendit hæc mulier, dum in cubiculo suo se lauat & componit, omnem animi curam
 & cogitationem adhibens ad ornandum sese, nè quid possit in ea decoris & pulchri-
 tudinis desiderari, vt placeat omnium oculis, nec deformis vlla ex parte videatur ama-
 toribus suis, qui hodiè sunt, cràs fortassis nusquam erunt? Et nos habentes patrem
 omnipotentem in caelis, Dominum immensæ maiestatis, sponsum immortalem, in
 quem desiderant Angeli prospicere, cuius pulchritudinem sol & luna mirantur, am-
 plissima reponentem præmia, ipsi fidem integram seruantibus, & ad eius volūtatem
 ita, vt par est, sese accommodantibus, diuitias & honores immensos in caelis, deniquè
 ea, quæ oculus non vidit, nec in cor hominis ascenderunt, liberaliter
 & prolixè promittentem: nihil studemus ornandis miseris animabus nostris, neq;
 sordibus detergendis culpisque, quibus animæ turpissimè foedantur, expiandis: sed
 patimur eas iacere supinas, ocio desidiaque marcescere.

Ecce vir san-
 ctus ex tur-
 pi foemina
 capit occa-
 sionem pie-
 tatis.

1. Pet. 1.

His dictis, appræhedit manum meam, simulq; peruenimus in hospitium, vbi nobis
 cubiculum paratum erat: in quod ille ingressus, pronum se humi abiicit, pectusq; su-
 um multum verberans, & vbertim plorans, dixit ad Dominum: Domine Iesu Chri-
 ste, ignosce mihi misero & indigno peccatori. Ecce enim vnus diei ornatus, quæ hæc
 foemina adhibet componendo & excolendo corpori suo, vincit omnem ornatum
 animæ meæ. Quali ergo fronte te respiciam Deus meus, aut quibus sermonibus pote-
 ro me iustificare in conspectu tuo? Non enim volò celare & abscondere tibi cor me-
 um, quandoquidem tibi patent omnia arcana pectoris mei, & nulla te latet cogita-
 tio. Et væ mihi peccatori & indigno, qui assisto ad sanctum altare tuum, nec exhibeo ti-
 bi pulchrâ, sicut tu expetis, animam meam. Illa promisit, quòd ita comparare se velit,
 vt placeat mortalibus hominibus, & stat promissis suis: ego verò pollicitus sum datu-
 rum me operam, vt placeam oculis diuinæ maiestatis tuæ, & turpiter mentitus sum,
 fidemq; fefelli desidia & pigritia mea. Nudus ergo sum tã in cælo, quàm in terra, dum
 non pareo mandatis tuis, nec impleo, quæ tu iussisti. Non ergo mihi bonorum ope-
 rum spes est, sed spero tamen in misericordia tua, qua me saluatum iri confido.

Cap. 3.
 Nonus mi-
 serè plâgit se-
 se comparati-
 one scortii
 illius.

Hæc illo dicente, & multum plorante atq; eiulante, eodem die magnam egimus
 celebritatem. Adueniēte autem Dominico die, post absolutas nocturnas orationes,
 dicit ad me sanctus Nonnus Episcopus: Somnium vidi, frater Iacobe Diacone, nec me
 diocriter perturbor, quòd scire non possum, quidnam sibi velit. Vidi enim, ad cornu
 altaris stans, columbam nigerrimam multis sordibus conspurcatam: cumq; circum
 me volitaret, foetorem & squalorem sordium eius ferre non potui. At illa nihilomi-
 nus permanens apud me, donèc catechumeni dimitterētur. Nam simulatquè procla-
 mauit Diaconus ad catechumenos, Procedite, vel Abscedite, nusquam illa cōparuit.
 Porro post Missam fidelem & peractum sacrificium, cum dimissa esset Ecclesia, me
 extra domus Dei limen prodeunte, rursus aduenit columba, multis cōtaminata sor-
 dibus, & circa me volitans. Ego verò extensa manu compræhendi eam, proieciq; in
 lauacrum aqua plenū, quod erat in sanctæ ecclesiæ atrio: in qua aqua omnes illa sor-
 des adeò deposuit, vt inde instar niuis candida exiret, atq; in sublime volans, prorsus
 à meo conspectu subduceretur. Hoc somnium cum mihi sanctus Episcopus narrâs-
 set, appræhedit me, & simul accessimus ad summam ædem cum cæteris Episcopis,
 & eius ciuitatis Episcopum salutauimus.

Cap. 4.

Visio eius.

Hæc est mis-
 sa vel missio
 catechume-
 norū, qui à
 mysterijs sa-
 cro sanctis
 arcebantur.

Ingressus autem ille Episcopus, omnem populum adhortatus est: cumq; sedissent
 antistites in thronis suis, post omnem canonicam celebrationem & sancti Euangelij
 lectionē, idem ciuitatis Episcopus porrexit beatissimo Nonno sancti Euangelij, hor-
 tans eum, vt verba faceret ad populū. Tum ille aperiens os suum, loquebatur Dei sa-
 pientiã, quæ in eius pectore sibi fecerat domicilium: nec quicquã eius sermo huma-
 næ artis aut philosophici supercilij, nihil exoticum aut superuacaneum redolere vi-
 debatur: sed cum esset plenus spiritu sancto, arguebat & admonebat plebem, syn-
 cerissimè

Cap. 5.

Magna effi-
cacia cōci-
nis Nonni
Episcopi.

Pelagiarē
sificat.

Cap. 6.
Scribit ad
Nonū Epi-
scopum.
1. Tim. 1.
Matth. 9.

Johan. 4.

Eccē q̄ ca-
net sibi vir
sanct⁹ à fe-
minā collo-
quio.

Eccē puram
meretricis
confessionē

Cap. 7.
Item eius fi-
dem & obri-
pendā salu-
tis desideri-
um.

cerissimè loquens de futuro iudicio, & bonis sempiternis, quæ reposuit Deus ipsum diligentibus. Tanta autem fuit vis & efficacia verborum, quæ per eum loquebatur spiritus sanctus, ut populus mirè compunctus, ecclesiæ pavementum suis lachrymis irrigaret. Accidit autem, diuina id agentē misericordia, ut ad eam ecclesiam etiam hæc meretrix, de qua iam diximus, & quod mirū est, iam catechumena veniret, cum nunquam vlla ei cura fuisset peccatorum suorum, nec vnquam ad templum accessisset. Itaq; subito diuino est compuncta timore, cum sanctus Nonnus in peccata populi inueheretur, ita ut desperaret de se, & copiosos lachrymarum imbres ex suis funderet oculis, nec vilo modo sibi à lachrymis temperare posset. Mox verò præcepit duobus pueris suis, ut eo in loco expectarent, donec egrederetur sanctus Nonnus Episcopus, eumque abeuntem sequerentur, viderentq; quò diuerteret, idque ipsi renunciarent. Fecerunt pueri, quòd heri iusserat, nosque subsequentes, venere nobiscum in basilicam beatissimi martyris Iuliani, vbi nobis hospitium siue cellula erat. Inde autē egres- si, abiērunt ad heram suam, indicāruntque ei, Nonnum Episcopum in beati Iuliani martyris basilica manere.

Id illa audiens, mox per eosdem pueros literas mittit ad Episcopum, hunc in mō- dum scriptas: Sancto discipulo Christi, peccatrix & discipula diaboli. Audiu de Deo tuo, quòd caros inclinans, descenderit in terras, non propter iustos, sed ut peccatores faceret saluos: vsque ad eò se humilians, ut publicanis familiariter se adiunxerit, & is, in quem Cherubim nō audent respicere, cum peccatoribus versatus sit. Et tu mi domine, qui multa es præditus sanctitate, tametsi corporeis oculis non vidisti Christum, qui illi meretrici Samaritanæ se humanissimum exhibuit apud puteum: at tamen verus illius cultor es, quemadmodum à Christianis accepi. Quòd si ita est, & illius Christi verus discipulus es, non me despicias, per te cupientem venire ad conspe- ctum Saluatoris, & illius sanctissimam faciem intueri. Ad hæc sanctus Nonnus ita rescripsit: Quæcūque tandem sis, manifesta es Deo, nec latet eum consilium & voluntas tua. Interim tamen vide, nē tentare ausa sis humilitatem meam; qui sum homo peccator, seruus omnipotentis Dei. Quòd si reuera tenet te desiderium pertingendi ad huius Dei virtutem & fidem, meque videre vis, sunt mecum alij Episcopi, quibus præsentibus, non negabitur tibi copia me videndi: sed sola profectò non admittēris ad conspectum meum.

Hæc cum illa legisset, magna perfusa animi exultatione, cursu contēdit ad basilicā beati martyris Iuliani, indicauitque nobis se eò aduenisse. Id vbi cōperit sanctus Episcopus Nonnus, vocauit ad se alios Episcopos omnes, ac deinde iussit eam ad se accedere. Venit illa, vbi sedebant Episcopi, seseque in pavementum prono vultu proster- nens, apprehendit pedes beati Nonni, aitque ad eum: Rogo te, mi domine, imitare magistrum tuum Dominum Iesum Christum, & impertire mihi humanitatem, meq; Christianam effice. Ego enim sum pelagus flagitiorum, & quædam iniquitatis abyssus. Peto autem sanctum mihi conferri baptisma. Cumque vix ei persuasisset Episcopus, ut à pedibus eius surgeret, sic illi locutus est: Sacri Episcoporum Canones verant baptizari meretricem, nisi fideiussores adhibeat, qui fidem dent eam non redituram ad anteaq̄ vitę turpitudinem. Hac Episcopi sententia audita, rursus in pavementum se abijcit, comprehensosque sancti viri pedes rigat lachrymis, & capillis suis detergit, dicitq; illi: Tu itaq; rationem reddes iusto iudici Deo pro anima mea, & tibi imputabo omnia scelera & flagitia mea, si distuleris mihi impuræ & turpissimæ salutaris lauacri beneficium impertire. Nō sit tibi portio apud Deum inter sanctos eius, nisi me feceris alienam à maleficijs & peccatis meis. Negasse Deum, & idola coluisse censearis, nisi me hodiè in Christi Iesu sponsam renasci feceris, & obtuleris Deo puram & immaculatam.

Tum verò Episcopi omnes & clerici, qui conuenerant, videntes illam insignē meretricem, flagitijs omnibus coopertam, magno Dei desiderio eiusmodi sermones prominentem, cum multa admiratione dicebāt, nunquam se talem vidisse fidem, tantumque obtinendæ salutis desiderium, quantum in illa fœmina appareret. Moxque ablegarunt me peccatorem ad Episcopum ciuitatis, ut hæc omnia ei significarem, rogaremque ut eius beatitudo vnā ex Diaconissis iuberet mecum venire. Episcopus his auditis, incredibili affectus gaudio, Benè, inquit, pater venerabilis, te isthæc opera sustinebant: scio, quòd os meum eris. & confessum iussit mecum ire dominam Romanam, quæ in Diaconissis primas obtinebat. Ea veniens, offendit Pelagiam adhuc ad

ad pedes sancti Episcopiiacentem, vixq; ei persuaderi potuit, vt surgeret à terra. Dixit autem ei Episcopus Nonnus: Surge filia, vt exorcismus tibi adhibeatur. Prius autem confitere omnia peccata tua. Illa respondit: Ego si velim euoluere conscientiam meam, fat scio nihil me boni operis illic reperturam. Certa autem sum, peccata mea suo pondere vincere maris arenam: & propè nihil esse vniuersum mare præ immensa mole innumerabilium peccatorum meorum. Sed tamen confido de Deo tuo, remissurum eum pondus iniquitatum mearum, & me pro sua clementia respecturum. Ait ad eam sanctus Nonnus Episcopus: Dic quo voceris nomine. Respondit illa: A parentibus Pelagiæ nomen mihi impositum est: sed ciues Antiocheni Margaritam me vo-

Ab immo-
dico ornatu
Margaritæ
nomē acce-
pit Pelagia.

cant, propter copiam margaritarum & moles ornamentorum, quibus me mea scelerata instruxerunt. Fui enim proh dolor malè comptū diaboli rete. Rursus ad eam sanctus Episcopus: Proprio ergo, inquit, nomine Pelagia diceris? Respondit illa: Planè, mi domine. Mox Episcopus exorcizauit & baptizauit eam, & cum imposuisset ei signū Domini, atq; cruce eam cōsignasset, Dominicū corpus ei tradidit. Spiritalis verò marer ei attributa est sancta domina Romana, prima Diaconissarū: quæ eam ad se accipiens, ascendit cum ea in locū, vbi catechumeni instituebantur, q; & nos illic maneremus.

Cap. 8.

Ait autem ad me Nonnus Episcopus: Latū hunc diem agamus, frater mi, cum Angelis Dei, & præter morem nostrum, oleum accipiamus in cibum, & vinum cum spiritali iucunditate bibamus propter huius puellæ salutem. Sumentibus itaq; nobis cibum, audiunt voces subitò, tanquàm hominis vim magnam patientis. Clamabat enim impurissimus dæmon, dolens eam animā è suis faucibus, singulari Dei misericordia & beati Episcopi opera, ereptam: Heu me miserum, inquit, quid ab hoc decrepito patior senè? Non tibi sufficiunt triginta millia Saracenorum, quos mihi abstulisti, & baptizasti, & obtulisti Deo tuo? Nō tibi sufficebat Heliopolis, quæ cum esset ditionis meæ, & omnes eius habitatores me colerent & adorarent, tu eam à me abalienasti, & restituiisti Deo tuo? Ecce enim separasti à me maximam spem meam, nec iam ferre possum machinationes tuas. Eheu quid perfero ab isto homine execrabilè? Maledicta sit dies illa, in qua natus es tu: flumina lachrymarum inundant domiciliū meum. Ablata à me est spes mea. Hunc in modum clamitabat miser ille, & ad fores dabat ciulatus, ita vt ab omnibus audiretur. Deindè & ad neophytam puellā sese conuertens, Hæcine, inquit, mihi facis domina mea Pelagia, & imitaris ludam meū, proditorem Domini sui: qui cum ab illo esset gloria & honore coronatus, & ad Apostolicæ dignitatis culmen euectus, tradidit illum infensissimis hostibus eius? Sic enim tu quoque mihi fecisti. Ait autem ad eam sanctus Nonnus Episcopus: Imprime tibi signum Crucis Christi, & prorsus illi nuncium remitte. Consignauit illa sese in Christi nomine, & inflauit in dæmonem. Mox ille euanuit miser.

Vide quor
hominū mil
lia sanctus
Nonnus cō-
uerterit.

Satan mul-
tū conatur
ad se reuoca-
re Pelagiā.

Indè post biduum, cum dormiret cum Romana in cubiculo suo, nocte ei diabolus apparuit, eamque excitans, Quæro te, ait, domina mea Margarita, an non auro & argento locupletata es: an non auro & gemmis magni precij ornaui te? Quid verò vnam tibi molestiæ attuli? Responde mihi, vt & ego tibi satisficiam: tantum, nè per te Christianis ludibrio sim. At illa rursus consignauit se, & inflans in eum, ait: Deus meus, qui me extraxit ex imis faucibus tuis, & admisit in cælestem thalamum suum, pro me pugnabit, tibi que resistet, teterrime satan. Et ecce repente ille impurus nusquam comparuit. Tertio indè die à baptismo suo rogauit famulum suum, cui curam omnium facultatum suarum demandarat, vt describeret omnes res eius, & quicquid haberet auri, argenti, ornamentorum & preciosarum vestium, ad ipsam adferret. Fecit ille, vt iussus erat. At illa mox acciuit ad se per sanctam Romanam beatissimum Nonnum Episcopum, omnesque opes suas eius permisit voluntati: Hæ sunt, inquit, mi domine, facultates & copiar, quibus me ditauit egentissimus satan: has ego pono in manibus tuis, vt quod nōsti expedire, id facias ex ijs. mihi enim iam expendæ & inquirendæ sunt immensæ opes & thesauri in exhausti Domini & Saluatoris mei Iesu Christi.

Cap. 9.
Rursus ei
molestus est.

Oēs facultates suas tradidit Nonno Episcopo.

Confestim Episcopus accersuit ad se seniore ecclesiæ custodem, eaque præsentem, omnes facultates eius illi tradidit: Adiuro te, inquit, per inseparabilem Trinitatem, nè quid ex his rebus inferatur vel in Episcopi domum, vel in ecclesiam: sed in vi-
duas, & orphanos, & pauperes erogentur omnia: vt quæ malè & per scelus parta sunt, pauperibus, benè & religiosè expendantur, & opes peccatricis cōuertantur in iustitiæ thesauros. Quòd si tu contempto hoc iuramento, siue per te, siue per alium quenuis quicquam

Cap. 10.
Iubet Episcopus eas distribuere pauperibus,

ex his subtraxeris, anathema occupet domū tuam, & cum ijs ea habeat partem, qui dixerunt, Crucifigatur, crucifigatur. Pelagia verò acciuit ad se omnes pueros & puellas suas, eosque libertate donauit, & torques aureas de manu sua eis tradens: Ocyus, inquit, asserite & liberate vos ab hoc seculo nequam, peccatis & flagitijs cooperto, vt quemadmodum in hac vita inter nos coniuncti fuimus, ita sine fine in illa vita beatissima pariter viuamus.

Cap. 11.

S. Pelagia in
cilicina veste
clām fugit Hiero-
solyman.
Luc. 10.

Octauo autem die, quando albam vestem deponere debuit, nocte nobis prorsus in seipsa illa surrexit: deponensque baptismatis vestem, cilicinam induit, nec postea unquam Antiochie visa est. Flebat autem eam sancta Romana acerbissime, sed S. Nonnus consolabatur eam, dicēs: Noli flere filia, sed potius exulta & lætare. Pelagia enim optimam partem elegit instar Mariæ, quam Dominus in Euangelio Martha anteponebat. Abijt verò Pelagia Hierosolyman, & in mōte Oliueti, vbi Dominus precatus est, sibi cellulam construxit. Non diū post Antiochenus Episcopus dimisit a se antistites omnes, qui ad eum venerant, vt singuli ad sua reuerterentur. Elapso indè triennij aut quadriennij spatio, mihi Iacobo cupido incesit proficiscendi Hierosolyman, & adorandi illic resurrectionem Domini Saluatoris. Rogauit itaque Episcopum meum, vt mihi cum ipsius bona venia eò liceret proficisci. Assensit ille, iussitque vt vbi eò peruenissem, inquirerem de quodam fratre Pelagio monacho & ennucho, qui aliquot annis vixisset solitarius & inclusus, diceremque me illum velle inuisere. Poteris enim, inquit, ab eò adiuuari. Hæc verò subobscurè ille dicebat de ancilla Dei Pelagia.

Cap. 12.

Ex nimia
inedia penè
cofecta est.

Perueni igitur Hierosolyman, & cum adorassem sanctam Christi resurrectionem, altera die perquisiui de seruo Dei Pelagio. Inueni autè illum in monte, vbi Dominus orauit, in exigua eaq; vndique conclusa cellula degentem, in cuius pariete parua fenestra viscebatur. Percussi itaq; ostium fenestellæ, moxq; illa aperuit, vidensq; me facile agnouit, cum ego illam prorsus non agnoscerem. Quo enim pacto cognosci posset, quæ mihi antea visa erat summa formæ elegãtia & pulchritudine, at nunc præ nimia abstinentia vultus macie extabuerat, oculi intrò recesserant, vt quædam concaua fossæ viderentur? Ait verò ad me: Vndè venis frater? Respōdi me missum ad ipsam à Nonno Episcopo. Et illa: Oret, inquit pro me, quia reuerà sanctus vir est. moxq; occlusit fenestellam, cœpitq; psallere preces horæ Tertiæ. Ego postquam orauit ad parietem cellulæ eius, recessi, multum adiutus Angelico eius conspectu. Reuersus indè Hierosolyman, monasteria perlustravi, inuisiq; fratres. Magna autem Pelagij fama in ijs percrebuerat. Quamobrè constitui rursus ad eam reuerti, vt possem eius salutaris doctrina recreari. Sed vbi ad cellulam eius pulsaui, eamque nominatim appellauit, nihil respondit. Cumq; idem fecissem altero & tertio die, nullâ eius vocem perferens. Dixi itaque apud me: Aut nullus hîc est, aut ille monachus, qui hîc mihi visus est, iam aliò commigrauit. Interim diuino quodam permotus instinctu, Quid si, inquam, per fenestellam intrò inspiciam? Inspexi ergò, & vidi eam exanimem. Mox occlusa fenestella, & iuro diligenter obstructa, cursu ab eo Hierosolyman, referoq; ad fratres, Pelagium mirabilium operum patratorem, in Domino quiescisse. Veniunt itaque sancti Patres cum multis diuersorū monasteriorum fratribus, patefaciūt cellulæ ostiolum, sanctum Pelagiæ corpusculum foras exportant. Quod cum myrrha condire vellent, animaduertunt foeminam fuisse, magnaq; voce exclamant: Gloria tibi Domine Iesu Christe, qui multos habes in terris thesauros absconditos, non in virili duntaxat, sed etiam muliebri sexu. Abijt autem rumor ad totius populi aures, veneruntq; ex omnibus monasterijs virginum, tam quæ in Hiericho, quam quæ ad Iordanem erant, vbi Dominus baptizatus est, cum cereis, lampadibus & hymnis: depositæque sunt sanctæ eius reliquæ, & à sanctis patribus absportatæ. Hæc est vita meretricis, hæc conuersatio desperatæ: cum qua etiam nos faciat Dominus inuenire misericordiam in die iudicij: Quoniam ipsi est honor &

S. Pelagia
excedit e
vita.In veste vi-
nit egit po-
nitentiam.

gloria, potestas & imperium, in secula
seculorum, Amen.

MARTY.